

TMUN'2024
KADIN HAKLARI KOMİTESİ

HAZIRLAYAN: Ekin Konya

İÇİNDEKİLER

Genel Sekreterin Mesajı.....	4
Komitenin Tarihçesi.....	5
Gündem 1 - <u>Gelişmemiş Ülkelerde Yaşayan Kadınların Yaşadıkları Sorunların Değerlendirilmesi</u>	
Problemin Tanımı.....	5
Kavram Sözlüğü.....	5
Problemin Güncel Durumu.....	6
Problemin Toplumsal Hayattaki Yeri.....	9
Problemi Önlemek İçin Yapılan Çalışmalar.....	11
Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....	12
Araştırma Önerileri.....	12
Kaynakça.....	12
Gündem 2 - <u>Gelişmemiş Ülkelerde Yaşayan Kız Çocuklarının Eğitime Olan Erişiminin Kolaylaştırılması</u>	
Problemin Tanımı.....	14
Kavram Sözlüğü.....	14
Problemin Önemi - İnsan Hayatına Ve Topluma Etkisi.....	15
Problemin Güncel Durumu.....	16
Problemi Önlemek İçin Yapılan Çalışmalar.....	18

Bildiri Teklifinin Yanıtlaması Gereken Sorular.....	20
Araştırma Önerileri.....	20
Kaynakça.....	20

Genel Sekreterin Mesajı

Değerli Katılımcılar,

20-21-22 Ocak 2024 tarihlerinde gerçekleştireceğimiz TAKEV Model Birleşmiş Milletler Konferansı'nın dördüncü resmi oturumunda yönetim ekibimiz adına sizleri ağırlamaktan onur duyuyoruz. Geçmiş yıllara dayanan deneyimlerimizin, bu yılki konferansımızı sizler için unutulmaz bir tecrübe haline getirmek için bize gerekli deneyimi sağladığına inanıyoruz ve önümüzdeki bu üç günü sizlerle paylaşacak olmaktan mutluluk ve heyecan duyuyoruz.

TMUN'24'ün yönetim ekibi olarak güncel ve düşündürücü gündem maddelerimizle tüm katılımcılarımız için ufuk genişletici bir konferans ortamı yaratmayı amaçlıyoruz. Azimli ve çalışkan akademik ekibimiz, güçlü bir tutkuya sahip oldukları konular üzerine odaklanarak güncel ve geniş kapsamlı komite ve gündem maddelerini ortaya çıkardı. Konferansımızda yeni fikirlere yoğunlaştırıcı Genel Kurul Komitelerinden dinamik krizlere kadar uzanan 10 komitemiz arasından delegelerimizin kendilerine uygun bir komite bulacaklarına gönülden inanıyoruz.

Çalışkan ve özverili delegelerimizden yenilikçi fikirler görmeyi heyecanla bekliyor ve tüm katılımcıların modern dünya problemlerine farklı bakış açıları kazanmış olarak konferanstan ayrılmalarını umut ediyoruz.

Saygılarımla,

TMUN'24 Genel Sekreteri- Elif Ayşe Yıldız

KOMİTENİN TARİHÇESİ

BM Kadın Birimi, yani Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi Birimi, 2010 yılının Temmuz ayında kadın hakları ile ilgili engelleyen finansal sorunlara bir çözüm olarak ve aynı zamanda çalışma organlarını birleştirerek tek bir kurum halinde çalışılması amacıyla kurulmuştur. BM Kadın Birimi kurulurken önceden var olan Kadınların İlerlemesi Birimi, Kadınların İlerlemesi İçin Uluslararası Araştırma ve Eğitim Enstitüsü, Toplumsal Cinsiyet İşleri ve Kadınların İlerlemesi Özel Danışmanı Ofisi, Birleşmiş Milletler Kadınlar Kalkınma Fonu adlı 4 farklı birim birleştirilmiştir. 64/289 sayılı Karar madde 69 gereği, BM Kadın Birimi, BM Genel Sekreterliği altında işleyişini sürdürmektedir.

Gündem Maddesi 1: Gelişmemiş ülkelerde yaşayan kadınların yaşadıkları sorunların değerlendirilmesi

PROBLEMİN TANIMI

Gelişmemiş ülkelerde eğitimsizlik, yetersiz olanaklar gibi nedenlerden dolayı insanların hayat kalitesi düşüktür. Gelişmemiş ülkelerdeki toplam nüfusun yaklaşık %50'sini oluşturan kadınlar, kadın-erkek eşitsizliğine, şiddete, tecavüze ve kadın cinayetlerine maruz kalmaktadırlar.

Kadınlar; toplumda, eğitimde ve iş yerlerinde ikinci plana düşürülmektedirler. Çoğu ülkede yiyecek ve sağlık imkanlarına erişimleri de çok kısıtlıdır. Çeşitli organizasyonlar tarafından bu durumu engellemek için çalışmalar yapılsa da artan vaka sayıları, BM ülkeleri tarafından durumun değerlendirilip bir çözüm bulunmasını gerektirmektedir.

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

İnsani Gelişim Endeksi: İnsani Gelişim Endeksi (HDI – Human Development Index), ülkelerin ve vatandaşların gelişmesinin sadece ekonomik parametreler ile ölçülemeyeceğini ortaya koyan bir göstergedir. İlk olarak 1990'lı yıllarda tasarlanan endeks, UNDP tarafından tüm ülkeler için her yıl hesaplanıp yayınlanmaktadır. HDI temel üç parametre ile hesaplanmaktadır; bunlar eğitim seviyesi, uzun ve sağlıklı yaşam süresi ve yaşam standardıdır.

Kimyasal Kastrasyon: Kastrasyon, özellikle erkek cinsel suçluların erkeklik hormonu üreten testislerinin cerrahi müdahale ile alınması ya da ilaçla bu hormonun üretilmesinin azaltılması olarak tanımlanır.

National Sex Offenders List: Cinsel suçluların isim, adres ve fotoğrafı ile kayıtlı olabileceği ve bölgedeki cinsel suçluları gösteren listedir.

Checkpoint: Bazı ülkelerde kadınların yanlarında erkek bir refakatçi(mahram) olmadan evden çıkmaları veya herhangi bir yere gitmeleri yasaktır. Bunun uygulandığı ülkelerde kadınların yanında refakatçi olup olmadığı kontrol edilen, eğer yoksa bir refakatçi gelene kadar kadınların bekletildiği yerlere kontrol noktası anlamına gelen ‘‘checkpoint’’ denmektedir. Checkpointlerde kadınlar zorla tutulup şiddete veya tacize maruz kalabilmektedirler.

Kadın Sünneti: Kadın sünneti veya kadın genital mutilasyonu, tıbbi olmayan nedenlerle kadınların üreme bölgelerinin kısmen ya da tamamen çıkarılmasıdır. Çoğu ülkede yasak olsa da bazı ülkelerde gelenekselleşmiş olduğu için uygulaması hala devam etmektedir.

PROBLEMİN GÜNCEL DURUMU

UN Women’ın ve UNDP’nin 2023’te düzenlediği Kadın Başarı konferansında yayınlanan bir rapora göre hiçbir ülkede toplumsal cinsiyet eşitliği tam olarak sağlanmış değildir. Kadınların sadece %1’inden azı toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için çalışmalar yapılan ve kadınların güçlendirildiği ülkelerde yaşamaktadırlar.

Bu rapora göre kadınlar potansiyellerinin yalnızca %60’ına ulaşabilmektedirler. Aradaki %40’lık fark, aslında ulaşabilecekleri ancak toplumdaki engeller ve ayrımcılık gibi nedenlerden ulaşamadıkları potansiyeli temsil etmektedir. Ayrıca kadınlar, temel insani gelişim boyutlarında erkeklerin elde ettiklerinin sadece %78’ini elde edebilmektedirler. Aradaki %22’lik fark toplumsal cinsiyet eşitsizliğine işaret etmektedir.

Pakistan

Pakistan, kadın haklarının kısıtlı olduğu ve kadınların günlük hayatlarında sıkıntı çektiği bir ülkedir. 2021 yılında yayınlanan "Kadın Barışı ve Güvenliği Endeksi’’ne göre Pakistan, kadınlar için güvenli ülkelerden 170 ülke arasından 167. sırada yer almaktadır.

Pakistan’da kadınlar için en büyük sorunlardan biri aile içi şiddettir. USIP(The United States Institute of Peace)’in yaptığı bir açıklamaya göre Pakistan’daki kadınların %28’i elli yaşına gelmeden fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Ayrıca Pakistan, aile içi şiddet konusunda kadınlar açısından en tehlikeli altıncı ülke konumundadır.

Pakistan Hükümeti, özellikle alt sınıflardan gelen kadınları yasal olarak korumamakta ve onların sosyal güvenliğini koruma altına almamaktadır. Bunun sonucunda Pakistanlı kadınlar eğitim ve sağlık başta olmak üzere hayatın her alanında sıkıntı çekmektedirler.

Kadınların sağlık alanında hizmetlere erişimi kısıtlıdır. BM’nin yayınladığı bir rapora göre 2018 yılında kadınların sadece %48,6’sı üreme sağlığı ile ilgili hizmet ve kaynaklara erişim sağlayabilmiştir.

Eğitim alanında ise büyük bir eşitsizlik söz konusudur. 2021’de USIP’nin yaptığı bir açıklamada, kadınların okuryazarlık oranının erkeklerinkinden %22 daha düşük olduğu söylenmiştir.

Pakistan hükümeti 2020 yılında tecavüz karşıtı ağır bir yasa çıkarmıştır. Bu yasaya göre yıllarca süren tecavüz davaları dört ay içinde sonuca ulaştırılabilecek, suçlular kimyasal kastrasyon cezası alacak, resmi “national sex offenders” listesi oluşturulacak, şikayetçi olanların kimlikleri gizli tutulacak, mağdurların altı saat içinde tıbbi muayeneden geçebilmesi için tecavüz kriz merkezleri kurulacak ve vakayla ilgilenirken ihmalkar davranan polisler üç yıla kadar hapis cezası alabilecektir.

Yemen

Yemen, kadınların yaşaması için en güvenli ülkeler sıralamasında 170 ülkeden 168. sırada yer almaktadır. Yemen’de kadınlar çocuk evliliğine, aile içi şiddete, namus cinayetlerine ve daha fazlasına maruz kalmaktadırlar. Yemen’de hakim olan ve gelenekselleşmiş ataerkil toplum yapısı ise kadınların toplum içindeki rollerini değiştirmelerini zorlaştırıp erkekler tarafından şiddete maruz kalmalarına neden olmaktadır.

Kadınların ve erkeklerin eşit olmadığından örneklerinden biri ise 1992 tarihli 20 sayılı Yemen Kişisel Statü Kanunu’nun 40. Maddesi’dir. Bu maddeye göre bir kadın, evlilik dışındaki hareketlerini kısıtlamak ve onunla cinsel ilişkiye girmesini zorunlu kılmak da dahil olmak üzere kocasına itaat etmek zorundadır.

Yemen’deki çatışmalar tüm siviller üzerinde olumsuz etki yaratırken toplumdaki ayrımcılık ve eşitsizlik yüzünden kadınlar daha da savunmasız bir konuma düşmüştür. Toplumdaki cinsiyet normları yüzünden yapabildikleri kısıtlanmış ancak aynı zamanda ülkede ekonomik bir kriz varken evlerindeki su, yemek ve sağlık gibi yaşamsal ihtiyaçları karşılamak zorunda kalmışlardır.

Kadınların gündelik olarak yaşadığı bir başka sorun ise “checkpoint” adı verilen kontrol yerlerinde kadınların yanlarında erkek bir refakatçi olup olmadığının kontrol edilmesidir. Kadınlar, yanlarında erkek bir refakatçi olmadan oradan ayrılamamakta ve refakatçileri gelene kadar orada zorla tutulmaktadırlar. Bazı kadınlar görevliler tarafından şiddet, taciz veya işkence ile tehdit edilmektedir. Kadınların kendi başlarına dışarı çıkamamaları işe gitmelerine de engel olmaktadır. Bunun yanı sıra kadınların işe başlayabilmek için eşlerinden onay almaları zorunludur. 2019’da 181 ülkeden alınan ortalamaya göre dünyada kadın istihdam oranı %51.96 iken, Yemen’de kadın istihdam oranı sadece %6.04’tür.

Yemen’de ülkenin neredeyse %80’i ekonomik yardıma muhtaç durumda olduğu için kızlar aileleri tarafından para karşılığı satılmakta veya evlendirilmektedirler.

Afganistan

Afganistan, kadınlar için güvenli ülkeler sıralamasında 170 ülke arasında 170. sırada yer almaktadır.

Afganistan’da kadınların eğitim, iş imkanı veya hareket özgürlüğü yoktur.

Kızların herhangi bir yerde veya herhangi bir şekilde eğitim görmesi yasaktır. Üniversiteler kapatılmış, eğitim görevlileri kovulmuş ve kızların hepsi okullardan gönderilmiştir.

Kadınların tıbbi alanlar dışındaki işlerde çalışmaları yasaktır. Tıbbi alanlarda çalışmalarına izin verilmesinin nedeni ise kadın hastaları erkek doktorların tedavi etmesinin yasak olmasıdır.

Nisan 2023 itibariyle kadınların Birleşmiş Milletler ’de çalışmaları da yasaklanmıştır.

Kadınların yanlarında erkekler refakatçi olmadan evden çıkmaları yasaktır. Gündelik işlerini bile yaparken yanlarında bir erkek refakatçi bulundurmadıkları takdirde ceza alabilmektedirler. Ayrıca kadınların dışarı çıkarken çarşaf giymesi ve giyim kurallarına uyması zorunludur.

Afganistan’da kızlar için en büyük problemlerden biri çocuk evliliğidir. Ailelerin büyük çoğunluğu ekonomik sıkıntılar yaşadığı için bazı kızlar başlık parası karşılığında evlendirilmektedir.

Bununla ilişkili olan başka bir sorun ise doğum sırasında anne ölüm oranlarının çok yüksek olmasıdır. Bu durum annenin yaşının küçük olmasıyla veya tıbbi imkanların yetersiz olmasıyla ilişkilendirilebilir. Ayrıca Taliban’ın 2023 yılında getirdiği bir kural ile kontraseptiflerin satılması yasaklanmıştır.

Dünya’daki tüm kadınlar eğitim, sağlık, iş hayatı gibi konularda ayrımcılığa uğrayıp sıkıntı çekmektedir. Ancak toplumsal cinsiyet eşitliğinin tam olarak pekiştirilemediği daha gelişmemiş ülkelerde bu gibi problemler daha yaygındır.

Kadınların %75’i, gelişmemiş ülkelerde genellikle yasal güvence altına alınmadan sigortasız ve yasal bir sözleşme olmadan çalıştırılmaktadır. Ayrıca kadınlar erkeklerden %24 daha az maaş almaktadır.

Dünyada okuma-yazma bilmeyen insanların 3’te 2’sini kadınlar oluşturmaktadır. Kırsal kesimlerde okula giden kızların oranı sadece %39’dur. Bu sayı hem gelişmemiş kesimlerde okula giden erkeklerden hem de daha gelişmiş yerlerde okula giden çocuklarınkinden çok daha azdır.

Eğitimli kadınlar aynı zamanda sağlıkları hakkında daha bilinçli olmaktadır. HIV, AIDS gibi hastalıkları eğitimli kadınlar daha iyi anlamakta bu konuda daha bilinçli davranabilmektedirler.

PROBLEMİN TOPLUMSAL HAYATTAKİ YERİ

Namus Cinayetleri

Namus cinayeti, İnsan Hakları İzleme Örgütü tarafından ailenin onurunu zedelediği gerekçesiyle, erkek bireylerce kadın bireylere yöneltilen cinayet şeklinde meydana gelen şiddet olarak tanımlanmaktadır. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'na göre her yıl dünya çapında yaklaşık 5000 kadın namus cinayetine kurban gitmektedir. Namus cinayeti vakalarının çoğu Hindistan (ortalama 1000 vaka) ve Pakistan'da (ortalama 1100 vaka) gerçekleşmiştir.

Namus cinayeti vakalarının çok görüldüğü bir başka ülke ise Ürdün'dür.

Ürdün Ceza Kanunu'nun 340. maddesine göre zina yapmakla suçlanan kadınları öldürenler cezadan muaf tutulmaktadır.

Namus cinayetleri, namusa dayalı şiddetin sadece bir türüdür. Namusa dayalı şiddet ise bir ailenin veya topluluğun namusunu korumak veya savunmak için işlenen bir suç veya olay olarak tanımlanmaktadır. Şiddet kavramı hem fiziksel hem de psikolojik vakaları kapsamaktadır. En yaygın türleri asit saldırıları, kadın sünneti, zorla evlendirme ve cinayettir.

Aile İçi Şiddet (Yakın Partner Şiddeti)

Aile içi şiddet, Birleşmiş Milletler tarafından "Herhangi bir ilişkide, yakın bir partner üzerinde güç ve kontrol kazanmak veya bu gücü sürdürmek için kullanılan bir davranış modeli." olarak tanımlanmaktadır.

Birleşmiş Milletler'in yayınladığı "Kadına Yönelik Şiddet Tahminleri, 2018" adlı rapora göre daha önce evlenmiş veya partneri olan 15 yaşının üzerinde 641 milyon kadın aile içi şiddete maruz kalmaktadır. Raporun yayınlandığı tarihten önceki son 12 ayda aile içi şiddete maruz kalmış kadınların sayısı ise 245 milyondur.

20-44 yaş grubundaki kadınlarda aile içi şiddete maruz kalma oranları en yüksek iken yaşın artışıyla aile içi şiddete maruz kalma oranlarının da düştüğü gözlemlenmiştir. (+45 yaş grubunda oran %8, +65 yaş grubunda ise %4'tür ancak bu azalış verilerdeki yetersizlikle de açıklanabilir)

Aile içi şiddete maruz kalan kadınların sayısının en çok olduğu bölgeler Okyanusya'nın üç alt bölgesi olan Malenezya, Polinezya ve Mikronezya'dır.

Kadın Hakları Komitesi

Bu bölgelerde kadınların %37'si hayatları boyunca en az bir kere yakın partner şiddetine maruz kalmışlardır.

%35 oranla Güney Asya ve %33 oranla Sahra Altı Afrika, kadınların en çok aile içi şiddete maruz kaldığı bölgeler arasında ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır.

Yakın partner şiddetinin en az olduğu bölgeler ise Avrupa, Avustralya, Yeni Zelanda, Orta Asya, Doğu Asya ve Güney Doğu Asya'dır.

Pandemi döneminde dünya çapında aile içi şiddet vakalarının oranı %25'ten %33'e yükselmiştir. Birleşmiş Milletler'in, pandemi döneminde aile içi şiddetin durumu hakkında yayınladığı bir rapora göre her iki kadından biri pandemi dönemi boyunca kendisinin veya bir tanıdığının aile içi şiddete maruz kaldığını söylemektedir. Kenya(%80), Fas(%69), Nijerya(%48) ve Ürdün(%49) yakın partner şiddetinin en yaygın olduğu ülkelerin başında gelmektedir.

Covid-19 sırasında aile içi şiddet vakalarının artışı sokağa çıkma yasaklarıyla tetikleyici faktörlerin artması ve aile içi şiddete maruz kalanların yardım olanaklarının azalmasıyla açıklanabilir. Çoğu kadın, kendini güvende hissetmediği veya şiddet, taciz gibi olayların normalleştirildiği toplumlarda dışlanma korkusu yaşadığı için vakaları rahatça ihbar edememektedir. Bu da vaka sayılarında kesin bir rakama ulaşmayı zorlaştırmaktadır.

Partner Dışı Cinsel Şiddet

Partner dışı cinsel şiddet, şu anki veya eski bir partner olmayan herhangi bir kişi tarafından gerçekleştirilen cinsel şiddet eylemlerini ifade eder. Dünya çapında 15 yaş ve üzeri yaşındaki kadınların yaklaşık %6'sı partner dışı cinsel şiddete maruz kalmıştır.

Dünya'da yaklaşık 736 milyon kadın, partner dışı cinsel şiddet ve aile içi şiddetin ya birine ya da her ikisine birden maruz kalmıştır.

Kadın Cinayetleri

Kadın cinayeti, cinsiyeti nedeniyle bir kadın veya kızı kasten öldürmenin spesifik suçunu belirtir.

Kadın cinayetleri evrensel bir problemdir. El Salvador, Antigua ve Barbados, Jamaika, Venezuela, Güney Afrika, Honduras ve Guatemala 2023 yılının verilerine göre kadın cinayetleri oranı en yüksek olan ülkelerin başında gelmektedir.

Kadın cinayetleri hakkında yukarıdaki gibi veriler bulunsa da vakaların sayısının ihbar edilenden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Bunun nedeni ise kadın cinayeti olan bazı cinayet vakalarının kadın cinayeti olarak sınıflandırılmamasıdır. Kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla daha az beslenip bakımsızlıktan ölmesi, insan kaçakçılığı, kadın sünneti sonucu ölüm, doğan kız

bebeklerin öldürülmesi ve namus cinayetleri de aslında kadın cinayeti olup sağlık sorunları sonucu ölüm veya kasıtsız öldürme olarak kayıtlara işlenen vakalara örnektir.

Kadın cinayetlerinde katil genellikle kadının yakın çevresinden veya ailesinden biri olma eğilimindedir. 2021 yılında 50.000 kadın cinayeti vakasında katilin, ölen kadının yakın çevresinden biri olduğu saptanmıştır. Eski veya mevcut partnerler de çok büyük bir risk oluşturmaktadır. Yakın partner ve aile ile bağlantılı kadın cinayetlerinin %65'i kadınların eski/mevcut partneri tarafından işlenmiştir.

PROBLEMİ ÖNLEMEK İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

2001 yılında Afganistan'daki en büyük kadın örgütü olan ve kadın haklarını destekleyen WAW(Women for Afghan Women) kurulmuştur. WAW'ın amacı aile içi şiddet mağdurlarıyla çalışıp onlara destek olmak ve kadınları güçlendirmektir. 22 yılda WAW, kadınlara yemek ve hijyenik ihtiyaçlarıyla ilgili dağıtımlar yapmıştır. Kadınlara koruma, çocuk yardımı ve ailelere rehberlik sağlamak üzere 34 merkez işletmiştir.

WRN(The Women's Regional Network), 2010'da Güney Asya'da kadına karşı şiddet ve ayrımcılığı önlemek adına kurulmuş bir ağıdır. WRN, Afganistanlı kadınların özgürce konuşabilecekleri ve fikirlerini ifade edebilecekleri tartışmalar ve görüşmeler yapmaktadır.

2015 yılında OSESGY(Office of the Special Envoy of the Secretary-General for Yemen) ve UNWOMEN işbirliğinde "Yemeni Women's Pact for Peace and Security" adlı bir proje başlatılmıştır. 60 kadından oluşan bir danışma kuruluna sahip olup kadınların liderlik duygularını geliştirmeyi, tartışma ve müzakerelere katılımını arttırmayı hedeflemektedir.

2017 yılında Birleşmiş Milletler, "Pakistan'da Evde Çalışan Kadınların ve Dışlanmış Grupların Ekonomik Olarak Güçlendirilmesi." adlı üç yıllık bir proje başlatmıştır. Proje üç yönlü bir yaklaşım izleyerek evde çalışan kadınların çıkarlarının korunması ve teknik yardım sağlanması için hükümetlerle, azınlık gruplarda olan kadınlarla ve kadınlara elverişli imkanlar sağlayan özel sektörle çalışmıştır.

2021 yılında USAID(United States Agency for International Development" önderliğinde aile içi şiddete maruz kalmış 61.000 kadına terapi imkanı sağlanmış, anne-çocuk sağlığı bakımı sistemi geliştirilmiş ve Pakistan'da kadın haklarını koruma üzerine eğitimler verilmiştir.

BİLDİRİ TEKLİFİNİN YANITLAMASI GEREKEN SORULAR

- Aile içi şiddete maruz kalan kadınların vakaları daha güvenli bir şekilde ihbar edebilmesi için neler yapılabilir?
- Toplumda kadınların erkekler ile eşit konuma gelebilmesi için neler yapılabilir?
- Kadınlar, kadına şiddet ve kadın cinayetleri konusunda nasıl daha bilinçli hale getirilebilir?
- Kadın cinayeti olarak sayılmayan vakalar hakkında toplum nasıl bilinçlendirilebilir?
- Namus cinayetlerinin önüne nasıl geçilebilir?
- Gelişmemiş ülkelere, kadın haklarını geliştirebilmeleri için nasıl destek verilebilir?
- Gelişmemiş ülkelerde toplumun bilinçlenmesi için nasıl çalışmalar yapılabilir?

ARAŞTIRMA ÖNERİLERİ

- <https://bscholarly.com/countries-with-the-highest-rate-of-femicide-2023-top-8>
- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/653655/EXPO_BRI\(2021\)653655_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/653655/EXPO_BRI(2021)653655_EN.pdf)
- <https://borgenproject.org>
- <https://medicamondiale.org/en/>
- <https://www.amnesty.org.uk/resources/death-slow-motion-women-and-girls-under-taliban-report-2022>
- [Violence Against Women Prevalence Estimates, 2018](#)
- <https://www.unwomen.org/en/news/in-focus/commission-on-the-status-of-women-2012/facts-and-figures#:~:text=Gender%20inequality%20is%20a%20major,labour%20force%20in%20developing%20countries>

KAYNAKÇA

<https://www.unwomen.org/en/about-us/about-un-women>
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL.FE.ZS?locations=XL>
<https://turkiye.un.org/tr/239953-dünyada-kadınlar-ve-kız-çocuklarının-yüzde-1'inden-azı-kadınların-güçlenmesinin-ve-toplumsal>
<https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2021/10/WPS-Index-2021-Summary.pdf>
<https://www.theguardian.com/world/2020/dec/16/pakistan-law-comes-into-effect-amid-outcry-over-victim-blaming-by-police>
https://www.equalitynow.org/discriminatory_law/yemen_the_personal_status_act_no_20_of_1992/#:~:text=Article%2040%20of%20Yemen%27s%20Personal,Article%2040
<https://borgenproject.org/women-in-yemen/>

[male-guardianship-rules-north-yemen-restrict-womens-aid-work-2023-03-23](#)

[https://www.oxfam.org/en/why-majority-worlds-poor-are-](https://www.oxfam.org/en/why-majority-worlds-poor-are-women#:~:text=75%20percent%20of%20women%20in,Unpaid%20care%20work)

[women#:~:text=75%20percent%20of%20women%20in,Unpaid%20care%20work.](https://www.oxfam.org/en/why-majority-worlds-poor-are-women#:~:text=75%20percent%20of%20women%20in,Unpaid%20care%20work)

<https://www.britannica.com/topic/honor-killing>

<https://www.un.org/en/academic-impact/examining-domestic-violence-around-world-cost-doing-nothing>

<https://www.un.org/africarenewal/magazine/violence-against-women-has-worsened-due-covid-19-pandemic>

<https://genderdata.worldbank.org/data-stories/overview-of-gender-based-violence/>

<https://worldpopulationreview.com/country-rankings/femicide-rates-by-country>

<https://www.unwomen.org/en/news-stories/feature-story/2022/11/five-essential-facts-to-know-about-femicide>

<https://womenforafghanwomen.org>

<https://www.womensregionalnetwork.org>

<https://osesgy.unmissions.org>

<https://borgenproject.org/tag/womens-rights-in-pakistan/>

Gündem Maddesi 2: Gelişmemiş ülkelerde yaşayan kız çocuklarının eğitime olan erişiminin kolaylaştırılması

PROBLEMİN TANIMI

Her yıl milyonlarca kız çocuğu gelişmemiş ülkelerde kültürel normlar, fakirlik veya yetersiz altyapı yüzünden eğitimden mahrum kalmaktadır. UNICEF'in açıklamasına göre 2007'de okula gitmeyen çocuk sayısı 135 milyon iken 2017'de bu sayı 123 milyon olmuştur [1]. Sayıda bir azalma meydana gelmiş olsa da on yıllık bir süre zarfı içinde azalmanın bu kadar sınırlı kalması endişelendiricidir.

Kızları eğitim hayatına katmak için dünya çapında çalışmalar yapılsa da bazı ülkelerde hala kızların okula gitmesinin önüne geçilmesi, eğitim için yeterli kaynakların olmaması ve yeni neslin çoğunun eğitim görememesinden doğan öğretmen eksikliği gibi zorluklar çözüm önerilerine olan isteği ve endişeyi günden güne arttırmaktadır.

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

Under Five Mortality: Her 1000 canlı doğumda beş yaşına kadar ölen çocuk sayısıdır. 100 temel sağlık göstergesinden oluşan Dünya Sağlık Örgütü Global Referans listesine de dahildir.

Demografik Geçiş: Yüksek doğum ve ölüm oranlarının görüldüğü durumdan düşük doğum ve ölüm oranlarının görüldüğü duruma geçiştir.

Beşeri Sermaye: Beşeri sermaye; bir ülkenin en önemli serveti olan insan gücünün niteliği, o ülkenin gelişmesinde en belirleyici faktördür. Kısaca üretim sürecinde yer alan insan faktörü olarak tanımlanabilir.

Pekin Deklarasyonu: Pekin Deklarasyonu, hükümetleri kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi ve ilerlemesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve toplumsal cinsiyet perspektifinin politika ve programlara yerleştirilmesi konularında yükümlü kılan bir bildiridir. Dördüncü Dünya Kadın Konferansı sonucu kabul edilmiştir.

STEM: Açılımı Science (Bilim), Technology (Teknoloji), Engineering (Mühendislik) ve Mathematics (Matematik)'dir. Bu alanlar ve bunların bütün alt disiplinlerini içerir.

PROBLEMİN ÖNEMİ - İNSAN HAYATINA VE TOPLUMA ETKİSİ

Dünya genelinde 129 milyon kız çocuğu okula gidemiyor. Bu durumun bireysel etkileri olduğu gibi toplumsal etkileri de oldukça fazla.

Eğitim en temel insan haklarından. Kız çocuklarının eğitim haklarından mahrum edilmesi global çaptaki ciddi insan hakları problemlerinin başında gelmektedir.

Kız çocuklarının eğitim haklarının korunmaması sonucunda birçok problem oluşmaktadır. Örnek olarak: kız çocuklarının erken yaşta eğitim haklarından alıkonulması oluşturulmak istenen toplumsal seviyeyi bozduğu gibi kız çocuklarının evlendirilmesi birçok probleme yol açar. Evlendirilen kız çocukları çocuk sahibi olmaktadır, Bu durum kız çocuklarının sağlığını kaybetmesine ve bakılamayan çocukların hastalıktan veya açlıktan ölmesine sebep olmaktadır. Buna bakılarak yapılmış “under five mortality” istatistiğinin artmakta olduğunu gözlemliyoruz.

Ancak okulda geçirdikleri her orta öğretim yılı daha geç evlenecekleri anlamına gelmektedir ve 18 gelişmekte olan ülkede yapılan bir araştırmaya göre evrensel ortaöğretim, nüfus yoğunluğunu azaltabilir. Kızların eğitime daha çok katılımıyla çocuk evliliği oranları buna bağlı olarak düşeceğinden demografik geçişlerini tam olarak tamamlayamamış ülkelerde nüfus artışının azalabileceği saptanmıştır.

Toplumda, eğitimsizlik daha bilinçsiz hareketlere yatkınlıkla ilişkilendirildiğinden dolayı kızların evde, işte ve toplumda düşünceleri görmezden gelinmektedir ve değersiz sayılmaktadır. Bu da kadınların topluma katılımlarını ve sosyal hayattaki rollerini kısıtlamaktadır. Bu durumda eğitimin katkısı, kadınların düşüncelerinin toplum gözündeki değerini arttırmak olmaktadır. Kadınlar, toplumda daha önemli bir yere sahip olmalarıyla sosyal aktivitelere daha çok katılım sağlayabilmektedirler.

UNICEF’in hazırladığı “Kız Çocuklarına İlişkin Verilerin Gücünden Yararlanmak: Eldeki Verilerden Hareketle 2030’a Bakmak” adlı raporda kız çocuklarının gündelik ev işlerine erkeklere göre %40 yani 160 milyon saat daha fazla zaman harcadığı söylenmektedir. Kızların yaşı gereği zamanlarını ev işlerine değil eğitime ayırmaları gerekmektedir.

Kızların eğitim almadıklarında oluşan bilinçsizlik, özgüvensizlik ve kendi koruma becerilerinden yoksunlukları onların aile içinde veya partnerleri tarafından şiddet görme risklerini arttırmaktadır. Bu da toplumdaki şiddet döngüsünün sona ermesini zorlaştırmaktadır.

Aynı zamanda kızların şiddet gördüklerinde kendilerini savunamamaları ve bu durumun normalleştirilmesi toplumdaki cinsiyet ayrımcılığının sürdürülmesine yol açmaktadır.

Kadınlar, eğitim sayesinde HIV/AIDS gibi hastalıklar hakkında bilgi sahibi olabilmektedirler. Bu sayede kadınlar sağlıkları hakkındaki kararları kendileri verebilecek bilince ulaşabilmektedirler. Kadınların mental sağlıkları da fiziksel sağlıklarıyla eş zamanlı olarak iyileşebilmektedir.

Eğitim, aynı zamanda kadınların HIV/AIDS gibi hastalıklar hakkında bilgi edinip kendi sağlıkları ile alakalı kararları kendilerinin vermelerini sağlayabilir. Fiziksel sağlıklarının iyileşmesinin yanında kadınlar mental olarak da kendilerini daha iyi hissedebilir.

Dünya Bankası'nın yayınladığı bir raporda "Düşük eğitim düzeyi nedeniyle yetişkinlikte kadınlar için daha düşük kazanç, iş gücünün gelecekteki kazançlarının bugünkü değeri olarak tanımlanan beşeri sermayede kayıplara yol açmaktadır. Birçok yetişkin kadının gençliğinde evrensel orta öğretimden (12 yıllık eğitim olarak tanımlanır) yararlanamaması nedeniyle bugün insan sermayesi servetinde meydana gelen kaybın dünya çapında 15 trilyon ABD Doları ile 30 trilyon ABD Doları arasında olduğu tahmin edilmektedir." açıklamasına yer verilmektedir. Bu açıklamadan çıkarılabilecek sonuç ise kızların daha çok eğitime katıldığı durumda gelişmemiş ülkelerin yoksulluktan kurtulacak duruma gelip kalkınabileceğidir.

Raporun hazırlanmasına katkı sağlayan Malala Yousafza ise bu durum hakkında "130 milyon kız çocuğu, eğitim ulaşamayacakları bir yerde olduğu için mühendis, gazeteci ya da CEO olamayınca, dünyamız küresel ekonomiyi, halk sağlığını ve istikrarı güçlendirebilecek trilyonlarca doları kaçırıyor." demiştir.

Kızlar çocukları, toplumun benimsediği klişelerden dolayı STEM alanlarından uzaklaşmaktadırlar. Günümüzde kadınlar STEM alanlarında çalışanların sadece %28'ini oluşturmaktadır. Bu cinsiyet ayrımı özellikle çalışan kadın oranı sadece %21 olan mühendislik ve %19 olan bilgisayar bilimi gibi gelecek vadeden mesleklerde görülmektedir.

PROBLEMİN GÜNCEL DURUMU

Günümüzde dünya çapında okula gidemeyen 129 milyon kız çocuğu var. Bu kızların 32 milyonu ilkokul, 30 milyonu ortaokul ve 67 milyonu ise lise çağındadır. BM verilerine göre ise dünya genelindeki her 4 kızdan biri eğitim alamamakta veya çalışmamaktadır. Ülkeler arasında farklılık gösterse bile kızların okula gitmemesinin veya okulu bırakmasının altı temel nedeni vardır:

1. Ailelerin harcadıkları paranın kızlarının eğitime değdiğini düşünmemesi, Daha gelişmemiş ülkelerde eğitim kalitesi çok düşük olduğu için kızlar okula gitme şansını bulsa bile çoğu okuma-yazma öğrenmeden ilkokuldan mezun olmaktadır. Aileler ise yapılan masrafin alınan eğitime değmediğini düşündüğünden kızlarını okula göndermekten vazgeçmektedir.

2. Öğrencinin okulda başarısız olması,
Öğrenci okulda başarısız olursa ailesi öğrencinin eğitim hayatına son verip onu evlenmeye veya evde kalmaya zorlamaktadır. Örneğin ilkokul sınavına sadece iki kez girebilme hakkı olan bir öğrenci bu sınavda başarısız olursa aileler öğrenciyi okula göndermenin gereksiz olduğunu düşünmektedirler.
3. Kızların evlendirildiklerinde okula devam edememeleri,
Gelişmemiş ülkelerde kızların çoğu erken yaşta zorla evlendirilmektedir. Bir kız evlendirildiği zaman kocası onun eğitimini desteklememektedir.
4. Toplumun ve ailelerin kızlardan beklentileri,
Bir ailenin ilk kızı, geleneksel toplumsal beklentilerden dolayı okula genellikle gönderilmemektedir. Toplumun aile üzerinde uyguladığı baskı, ailenin kızın eğitimi hakkındaki fikrini değiştirmesinde rol oynayabilmektedir.
5. Okulların azlığı,
Genellikle kırsal kesimlerde ortaokulların sayısı az olduğu için kızlar yatılı okula gitmek zorunda kalmaktadırlar. Ebeveynler ise kızlarını hem kendi gözetimlerinden uzak bir yere göndermeye hem de yol, oda ve eğitim masraflarını ödemeye tereddüt etmektedirler.
6. Kızların okula çok geç kaydolması veya hiç kaydolmaması,
Bazı aileler kızlarını okula hiç kaydettirmemektedirler. Daha ilerleyen yaşlarda öğrencinin okula kaydolma talebi ise öğretmenler tarafından öğrencinin yaşından dolayı reddedilebilmektedir.

2020 yılının Mart ayında tüm dünyayı etkilemeye başlayan COVID-19 virüsünün eğitime de negatif etkileri olmuştur. 1995 yılında yayınlanan Pekin Deklarasyonu'ndan beri yaklaşık 180 milyon kız okula gitmeye başlamıştır ancak okulların kapanması ve öğrencilerin okula gidememesi bu gelişmeyi olumsuz etkilemiştir. UNESCO'nun 2021 yılında yayınladığı bir rapora göre yaklaşık 11 milyon kız çocuğu pandemiden sonra bir daha hiç okula dönmeme riski ile karşı karşıyadır. Gelişmemiş ve daha fakir ülkelerde 12-17 yaş aralığındaki kızlar okulu bırakmak zorunda kalmıştır. Eğitimin gerilememesi adına bir çalışma yapılmazken aynı zamanda bazı gelişmemiş ülkeler eğitim bütçelerini kısmıştır. Yeterli kaynakların ve altyapının olmaması nedeniyle online eğitim de alamayan kızlar derslerinden ve toplumdan geride kalmıştır. Okuldan uzak kalan kızlar erken evlendirilme, şiddet riski altında olup iyi bir gelecekte de mahrum bırakılmışlardır.

Günümüzde bazı ülkelerde kızların eğitime ulaşım olanakları normalde olması gerektiğinden çok daha kısıtlıdır.

Bu ülkelerin başında Afganistan gelmektedir. Taliban yönetimiyle birlikte gelen kuralların yanı sıra Afganistan'da kızların ilk başta ortaokul ve lise sonra da üniversiteye gitmeleri yasaklanmıştır. Bu yasaktan dolayı üniversite eğitimine devam edemeyen Suheyl adlı bir öğrenci Afganistan'daki kızların durumunu anlatmak için "Tüm arzularımız yok oldu. Toplumdan silindik. Varlığımız yok. Kim olduğumuz, hedef ve isteklerimizin olup olmadığı kimsenin umrunda değil. Burada erkeklerin içeri girdiğini, bize ise izin verilmediğini görmek kötü ve umut kırıcı bir his veriyor." demiştir.

Kızların en çok problem yaşadığı diğer bir ülke ise İran'dır. İlk vakaları 30 Kasım 2022'de 18 kız öğrencinin hastaneye kaldırılmasıyla görülmeye başlanan zehirlenme vakalarının sayısının günümüze kadar yaklaşık 700'e ulaştığı tahmin edilmektedir. Özellikle kız okulları hedef alınarak toksik gazla yapılan zehirlenmeler birçok kızın okula gitmesini engellemektedir. Zehirlenme vakaları arttıkça ailelerin kızlarını okula gönderme oranları düşmüştür.

Pakistan ise son yıllarda gelişen ancak hala eğitimde kız-erkek eşitliğini tam olarak sağlayamamış ve çoğu kızın eğitime ulaşamadığı başka bir ülkedir. Pakistan'da toplamda 13 milyon kız okula gidememektedir. Çoğu kız ilkökula gidebiliyorken okulların yetersizliği gibi nedenlerden ortaöğretimlerini tamamlayamamaktadırlar. Kızlar, ortaöğretim öğrencilerinin sadece %42'sini oluşturmakta ve bu kızlardan sadece %10'u ortaöğretime tamamlayabilmektedir. Buna ek olarak 15-23 yaş aralığında olan kızlardan sadece %68'ü okuma-yazma bilirken bu sayı erkeklerde %83'tür.

PROBLEMİ ÖNLEMEK İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

1995 - Dördüncü Dünya Kadın Konferansı:

Dördüncü Dünya Kadın Konferansı, Pekin'de 189 ülkeden temsilcinin toplanmasıyla kadınlar için daha güvenli ve eşit bir dünya amacıyla düzenlenmiştir. Bu konferans sonucu Birleşmiş Milletler Pekin Deklarasyonu kabul edilmiştir. Amacı kadınların eğitim hakları da dahil olmak üzere 12 ana alanda kadın haklarını geliştirmek ve korumaktır.

Malala Yousafzai:

Malala Yousafzai, çok küçük yaşlarda kızların eğitime katılması için çalışmalarına başlamış 1997 doğumlu bir aktivisttir. 15 yaşında Taliban'ın yaptığı suikast girişiminden sonra bütün dünyanın dikkatini çekmiştir ve 2015 yılında 17 yaşındayken Nobel Barış Ödülü'nü kazanmıştır. Nobel Barış Ödülünden aldığı parayla da doğduğu yer olan Swat Valley'de bir okul açtırmıştır. 2017 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Barış Elçisi ilan edilmiştir. Şu anda da yayınladığı kitaplarla ve çalışmalarıyla dünyanın her tarafında kızların eğitime daha çok katılabilmesi için çalışmalarını sürdürmektedir.

2013 - Malala Fund:

“The Malala Fund” 2013 yılında Malala Yousafzai ve babası Ziauddin Yousafzai tarafından kurulmuştur. Bu fonun amacı dünya çapında kızların 12 yıllık ücretsiz ve güvenli eğitime ulaşmasıdır. Çalışmalarını Afganistan, Pakistan, Brezilya, Bangladeş, Türkiye, Lübnan, Etyopya, Tanzanya ve Nijerya gibi çoğu kızın eğitimlerini tamamlayamadığı ve zorluk çektiği ülkelerde yapmaktadırlar.

Aynı zamanda Malala, The Malala Fund’ın desteğiyle 2015’te Lübnan’da Suriye’deki savaştan kaçan kızlar için bir okul açmıştır.

2012-2018 - BECAUSE I AM A GIRL:

Because I am a Girl, 2012’den 2018’e kadar kızların eğitimlerinin önüne geçen bariyerleri kaldırmak için dünya çapında çalışmalar yapmış ve Plan International tarafından sürdürülmüş bir kampanyadır. İlk başta amaçları daha fazla kıza ulaşmak ve para biriktirmek olan kampanya başarılı olup hedeflerini gerçekleştirmiştir. 2015’te 3 milyon kıza direkt ulaşan kampanya aynı zamanda 436 milyon dolar biriktirmiştir.

Plan International’ın yaptığı bir başka kampanya olan “We are the Next” 2018’de gelişmemiş ülkelerde eğitime başlanmasında amacıyla dünya genelinde ülkelerden 2.3 milyar euro toplamıştır. Because I am a Girl artık tüm dünyada çalışmasa da hala Avustralya, İsveç, Kanada, Danimarka, Finlandiya, İsveç, İsviçre, Birleşik Krallık ve ABD’de görevini sürdürmektedir.

2020 - Learning Never Stops:

UNESCO’nun başlattığı bu kampanyanın amacı COVID-19 salgını döneminde eğitim ve okuldan ayrı kalan kızların eğitimlerinin sürekliliğini korumayı ve kızların güvenli bir şekilde okullarına geri dönebilmeleridir. Bunun yanı sıra pandemiden önce de okula gidemeyen kızların da okula gidebilmeleri için çalışmalar yapmaktadırlar.

BİLDİRİ TEKLİFİNİN YANITLAMASI GEREKEN SORULAR

- Eğitim için yeterli altyapı ve kaynaklara sahip olmayan ülkelere destek olmak için neler yapılabilir?
- Kızların aileleri tarafından okula gönderilmeyip evlendirildiği ülkelerde toplumu bilinçlendirmek için neler yapılabilir?
- Kızların eğitime hayat boyu kesintisiz ve kolay erişimi nasıl sağlanabilir?
- Kızların eğitime erişebildiği ülkelerde, kızların bu hakkını korumak için neler yapılabilir?
- Okul sayılarının yetersizliğinden dolayı kızların okula gidemedikleri bölgelerde okul sayıları nasıl artırılabilir?
- Maddi nedenlerden dolayı okula gidemeyen kızlara, eğitimlerini devam ettirebilmeleri için nasıl yardım edilebilir?

ARAŞTIRMA ÖNERİLERİ

- <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375707>
- <https://malala.org>
- <https://www.worldbank.org/en/news/factsheet/2018/07/11/missed-opportunities-the-high-cost-of-not-educating-girls>
- https://www.unesco.org/en/tags/girls-education?TSPD_101_R0=080713870fab20004a712e4661d5b3e13d3f86a0abe0c6ba8bcc303395ffe972fee9db8fdd8d99b08ae170fa51430009f48de22bbbfde50cf21debe2bd68bb5e4a32190d7fce718c712ce6a3f0e5f5f1d383b887a7e7df8afebcd25b69e2092

KAYNAKÇA

<https://www.unicefturk.org/yazi/123milyon>

<https://www.unicef.org/education/girls-education>

<https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/01a423c9-8a5a-5a4f-bcf3-2983fdb1b215/content>

[unicef-kiz-cocuklar-gundelik-ev-isleri-icin-her-gun-erkek-cocuklardan-160-milyon](https://www.unicef.org/kiz-cocuklar-gundelik-ev-isleri-icin-her-gun-erkek-cocuklardan-160-milyon)

<https://www.worldbank.org/en/topic/girlseducation>

<https://www.aauw.org/resources/research/the-stem-gap/>

<https://www.unicef.org/education/girls-education>

<https://www.unesco.org/en/covid-19/education-response/keeping-girls-picture>

<https://iranprimer.usip.org/blog/2023/mar/08/mass-poisoning-schoolgirls-iran#:~:text=Between%20November%202022%20and%20March,rights%20groups%20and%20government%20officials.>

Kadın Hakları Komitesi

<https://www.pakistantoday.com.pk/2022/12/12/girls-education/#:~:text=According%20to%20an%20estimate%2C%20about,boys%20of%20the%20same%20age.>

<https://beijing20.unwomen.org/en/about>

https://en.wikipedia.org/wiki/Malala_Yousafzai

<https://malala.org/about?sc=header>

<https://plan-international.org/how-we-work/because-i-am-a-girl/>

<https://www.unesco.org/en/articles/covid-19-unesco-and-partners-education-launch-global-campaign-keep-girls-picture>